

Sirküler : 2024/02
Konu : 2024 Yılı İçin Belirlenen Asgari Ücret Tutarı ile
Bu Konuyla İlgili Diğer Değişiklikler

KAYSERİ
10.01.2024

30.12.2023 tarih ve 32415 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2023/2 sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ve Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 05.01.2024 tarihli Genelgesiyle açıklanan memur maaş katsayıları çerçevesinde 2024 yılı başından itibaren yürürlüğe giren;

Asgari Ücret Tutarı,
Sigortalıların Prime Esas Kazanç Tutarının Alt ve Üst Sınırları,
SGK'ca Uygulanacak Olan İdari Para Cezaları,
Kıdem Tazminatının Azami Tutarı,
Gelir ve Damga Vergisinde Asgari Ücret İstisnası,

hakkındaki bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

1- 2024 Yılında Uygulanacak Olan Asgari Ücret Tutarı

2024 yılında uygulanacak olan asgari ücret tutarı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Asgari Ücret Tespit Komisyonunun 27.12.2023 tarih ve 2023/2 sayılı kararıyla, **2024 yılının tamamında uygulanmak üzere günlük 666,75 TL** olarak belirlenmiştir.

2- 2024 Yılı Sigorta Primlerine Esas Kazanç Tutarının Alt ve Üst Sınırları

5510 Sayılı Kanun'un 82 nci maddesinin 1 inci fıkrasına göre "**5510 Sayılı Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 7,5 katı, ancak sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için 3 katıdır.**"

5510 Sayılı Kanun'un 4/1-a bendi kapsamında **2024 yılında** alınacak sigorta primleriyle, verilecek olan ödeneklerin hesabında esas alınacak olan kazancın alt ve üst sınırları aşağıdaki gibi uygulanacaktır:

01.01.2024 – 31.12.2024 süresinde:

	Alt Sınır (TL)	Üst Sınır (TL)
Günlük brüt	666,75	20.002,50
Aylık brüt	5.000,63	150.018,90

2.1- 5510 Sayılı Kanun'un 82 nci maddesinin 2 ve 3 üncü fıkralarındaki düzenlemelere göre; günlük kazançları yukarıda belirtilen alt sınırın altında olan 4/a kapsamındaki sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların, prime esas kazançları alt sınır üzerinden, günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların prime esas kazançlarının da üst sınır üzerinden hesaplanması gerekmektedir.

Sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka (matraha) ait sigorta primleri ile yine ücretsiz çalışan sigortalılara ait sigorta primlerinin **tamamının** işveren tarafından ödemesi gerekmektedir.

2.2- 5510 Sayılı Kanun'un 80 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (d) bendine göre **ücretlerin hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulmaları gerekmektedir.** Fakat **prim, ikramiye vb. diğer ödemeler ise öncelikle ödendiği ayın kazancına dâhil edilecek** ve ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi tutulamayan kısmı ise ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak 2 (iki) ayı geçmemek üzere üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilâve edilmek suretiyle prime tabi tutulacaktır. Normal ücretlerle birlikte toplam 3 ayda prime tabi tutulmasına rağmen, prime esas kazanç üst sınırının aşılması nedeniyle **halen prime tabi tutulamamış ücret dışı (diğer ödeme) bakiyesi var ise** artık bu kısımdan prim kesilmeyecektir.

2.3- Aylık ücretle çalıştırılan personelin 1 aylık maaşının brüt tutarının, günlük asgari ücretin brüt tutarının 31 katından az olmaması gerekir.

Ücreti tahakkuk ettirilen ayın 28, 30 veya 31 gün oluşuna bakılmaksızın, personeline asgari ücret üzerinden aylık ücret yani maaş şeklinde her ay aynı (maktu) ücret ödeyen bazı işyerlerinde hatalı uygulama yapılmakta ve 1 ayın 30 gün olduğu mülâhazasıyla personele her ay günlük asgari ücretin brüt tutarının 30 katına tekabül eden brüt aylık üzerinden ödeme yapılmaktadır. Ancak bu uygulamada, 31 gün olan aylarda aylıkla çalışan personelin ücreti, tam ay yevmiyeli çalışan personele göre 1 gün eksik çıkmakta ve 30 gün üzerinden hesaplanmış aylık ücretin 1 günlük ortalamasının tutarı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Asgari Ücret Tespit Komisyonunun belirlediği günlük asgari ücret tutarının altında kalmaktadır!

Bu hatalı uygulamanın sonucu, aylıklı personele eksik ücret ödendiği gibi, vergi ve sigorta primleri de eksik hesaplanmaktadır. Bu nedenle asgari ücrete dayalı aylık (maktu) ücretle çalışan personelin 2024 yılındaki brüt aylıklarının yıl boyunca (666,75 x 31 =) **20.669,25 TL ' den az olmaması gerekmektedir.**

2.4- 4/1-b Kapsamındaki (Bağ-Kurlu) Sigortalıların Kendileri İçin Beyan Edecekleri Aylık Prime Esas Kazanç Tutarının Alt ve Üst Sınırları

5510 Sayılı Kanun'un 80 ve 82 nci maddeleri ile Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 98 inci maddesindeki düzenlemelere göre **4/1-b kapsamındaki sigortalıların aylık sigorta primlerine esas kazancı; Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında kalmak kaydıyla kendileri tarafından beyan edilecek olan günlük kazancın 30 (otuz) katıdır.** Dolayısıyla 4/1-b (eski adıyla Bağ-Kur) sigortalılarının 2024 yılında kendileri için beyan edecekleri prime esas kazanç tutarlarının yukarıda belirtilen prime esas kazanç alt ve üst sınırları arasında olması gerekmektedir.

3- 2024 Yılında 5510 Sayılı Kanun Uyarınca Uygulanacak İdari Para Cezaları

Sosyal Güvenlik Kurumunca idari yaptırım olarak uygulanan idari para cezalarının hesabında, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39. maddesi uyarınca belirlenen aylık asgari ücret tutarı esas alınmakta olduğundan, 2024 yılı için 5510 sayılı Kanunun 102nci maddesinde belirtilen idari para cezalarının hesabında aylık asgari ücret tutarı olan **20.002,50 TL** esas alınacaktır!

4- 01.01.2024-30.06.2024 Döneminde Uygulanacak Kıdem Tazminatının Tavanı

Mülga 1475 sayılı kanunun yürürlükte bulunan tek maddesi olan 14. Maddesine göre aynı işverene bağlı olarak (deneme süreleri de dahil olmak üzere) minimum 1 yıl çalışması bulunan işçinin maddede sayılan fesih hallerinden biriyle iş akdinin feshedilmesi halinde, işçiye çalıştığı her tam yıl için 30 günlük brüt ücret tutarında kıdem tazminatı ödenir.

Tazminat tutarı, giydirilmiş brüt ücret üzerinden hesaplanır ve çalışılan yıl ile çarpılarak, toplam tazminat miktarı elde edilir. Bir yıldan artan süreler için de aynı oran üzerinden ödeme yapılır. Ödenecek tutardan sadece damga vergisi kesintisi yapılır. Giydirilmiş brüt ücret, işçiye verilen aylık çıplak ücrete, süreklilik gösteren; ikramiye, prim, yol, yemek, yakacak yardımı vb. ödemelerin eklenmesiyle bulunan ücrettir.

İş Kanununun 14'üncü Maddesine göre "kıdem tazminatının yıllık miktarı, Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek devlet memuruna 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bir hizmet yılı için ödenecek azami emeklilik ikramiyesi geçemez." Hükümü konulmuş, ilgili yasa maddesi 4857 sayılı İş Kanunu'nda da geçerliliğini korumuştur. Yapılan düzenleme ile devlet memurları Kanununa tabi en yüksek devlet memuruna (şu anda Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı) yıllık ödenecek minimum emekli ikramiyesi tutarı göz önünde bulundurularak yapılan hesaplama şekline kıdem tazminatı tavanı denir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından, kıdem tazminatı tavan tutarı "Ocak-Haziran" ve "Temmuz-Aralık" olmak üzere senede iki kere belirlenmektedir. **01.01.2024- 30.06.2024** döneminde, **01.01.2024 tarihinden itibaren işçilere ödenecek kıdem tazminatının yıllık tavan tutarı 35.058,58 TL** olarak belirlenmiştir. **35.058,58 TL** tavan tutarının üzerinde ödeme yapılırsa kıdem tazminatının tavanı aşan kısmı için damga vergisi yanında gelir vergisinin de kesilmesi gerekmektedir.

5- Gelir vergisi ve damga vergisinde 2024 yılında uygulanacak asgari ücret istisnası

25.12.2021 tarih ve 31700 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 7349 Sayılı Kanun ile 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 23 ve 32. Maddelerinde ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "IV – Ticari ve medeni işlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün (34) numaralı fıkrasında 01.01.2022 tarihinden itibaren elde edilen ücret gelirlerine uygulanmak üzere yapılan düzenleme sonucu **hizmet erbabının, ödemenin yapıldığı ayda geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarından işçi sosyal güvenlik kurumu primi ve işsizlik sigorta primi düşüldükten sonra kalan tutarına isabet eden ücretleri gelir vergisinden** ve bu işlem için düzenlenen kağıtlar ise damga vergisinden istisna edilmiş ve asgari geçim indirimi uygulaması kaldırılmıştır.

İstisnayı aşan ücret gelirinin vergilendirilmesinde verginin hesaplanacağı gelir dilim tutarları ve oranları, istisna kapsamındaki tutarlar da dikkate alınarak belirlenecek olup, ödenecek vergi tutarı, bu suretle bulunan vergi tutarının içinde istisna tutara isabet eden kısım düşülmek suretiyle hesaplanacaktır. İstisna nedeniyle alınmayacak olan vergi ilgili ayda aylık asgari ücret üzerinden hesaplanması gereken vergiyi aşamayacaktır. Birden fazla işverenden ücret alanlarda bu istisna sadece en yüksek olan ücrete uygulanacak olup, birden fazla işverenden aynı tutarda ücret alınması durumunda hangi işverence istisna uygulanacağı hizmet erbabı tarafından belirlenecektir.

3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun geçici 3 üncü maddesi, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci maddesi, 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 21 inci maddesi vb düzenlemeler çerçevesinde hesaplanan gelir vergisinin asgarî geçim indirimi uygulandıktan sonra kalan kısmının verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamesi üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilmesi şeklinde uygulanan teşviklerde 01.01.2022 tarihinden itibaren elde edilen ücretlerde öncelikle asgari ücret gelir vergisi istisnası uygulanacak olup, istisna sonrası vergi kalır ise kalan vergi tutarı ilgili düzenlemelerdeki sınırlamalar çerçevesinde tahakkuktan terkin edilecektir.

Asgari ücretle çalışan hizmet erbabının 01.01.2022 tarihinden itibaren gelir vergisinden istisna olduğundan asgari ücretle çalışanlar gelir vergisi matrahlarının tespitinde engellilik indiriminden faydalanamayacak olup, asgari ücretin üzerinde ücret alan hizmet erbabı ise asgari ücret gelir vergisi istisnası uygulandıktan sonra kalan gelir vergisi matrahı yeterli olması halinde engellilik indirimi uygulanabilecektir.

Aşağıda 2024 yılında asgari ücret gelir vergisi ve damga vergisi istisnasının tutarsal olarak görülebilmesi için aşağıda 3 örneğe yer verilmiş olup, bordroların biçimsel yapısının mevzuata uygun olarak işverenlerce belirlenmesi gerekmektedir.

5.1- 2024 yılında aylık 30 gün prime esas kazancı olan asgari ücretli çalışanın ücret bordrosu örneği

2024	Brüt	SGK+ İşsizlik İşçi	Kümülatif GV Matrahı	Gelir Vergisi Matrahı	Hesap. Gelir Vergisi	İstisna GV Tutarı	Öden. GV	Hesap. Damga Vergisi	İstisna Damga Vergisi	Öden. DV	Kes. Top.	Net Ödenecek Tutar
Ocak	20.002,50	3.000,38	17.002,12	17.002,12	2.550,32	2.550,32	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Şubat	20.002,50	3.000,38	34.004,24	17.002,12	2.550,32	2.550,32	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Mart	20.002,50	3.000,38	51.006,36	17.002,12	2.550,32	2.550,32	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Nisan	20.002,50	3.000,38	68.008,48	17.002,12	2.550,32	2.550,32	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Mayıs	20.002,50	3.000,38	85.010,60	17.002,12	2.550,32	2.550,32	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Haziran	20.002,50	3.000,38	102.012,72	17.002,12	2.550,32	2.550,32	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Temmuz	20.002,50	3.000,38	119.014,84	17.002,12	3.001,06	3.001,06	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Ağustos	20.002,50	3.000,38	136.016,96	17.002,12	3.400,42	3.400,42	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Eylül	20.002,50	3.000,38	153.019,08	17.002,12	3.400,42	3.400,42	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Ekim	20.002,50	3.000,38	170.021,20	17.002,12	3.400,42	3.400,42	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Kasım	20.002,50	3.000,38	187.023,32	17.002,12	3.400,42	3.400,42	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Aralık	20.002,50	3.000,38	204.025,44	17.002,12	3.400,42	3.400,42	0,00	151,82	151,82	0,00	3.000,38	17.002,12
Toplam	240.030,00	36.004,56		204.025,44	35.305,08	35.305,08	0,00	1.821,83	1.821,83	0,00	36.004,56	204.025,44

5.2- 2024 yılında aylık 30 gün prime esas kazancı olan asgari ücretin üzerinde ücretli çalışanın ücret bordrosu örneği

2024	Brüt	SSK+ İşsizlik İşçi	Kümülatif GV Matrahı	Gelir Vergisi Matrahı	Hesap. Gelir Vergisi	Asgari Ücret İstisna GV Tutarı	Öden. GV	Hesap. Damga Vergisi	Asgari Ücret İstisna Damga Vergisi	Öden. DV	Kes. Top.	Net Ödenecek Tutar
Ocak	30.000,00	4.500,00	25.500,00	25.500,00	3.825,00	2.550,32	1.274,68	227,70	151,82	75,88	5.850,56	24.149,44
Şubat	30.000,00	4.500,00	51.000,00	25.500,00	3.825,00	2.550,32	1.274,68	227,70	151,82	75,88	5.850,56	24.149,44
Mart	30.000,00	4.500,00	76.500,00	25.500,00	3.825,00	2.550,32	1.274,68	227,70	151,82	75,88	5.850,56	24.149,44
Nisan	30.000,00	4.500,00	102.000,00	25.500,00	3.825,00	2.550,32	1.274,68	227,70	151,82	75,88	5.850,56	24.149,44
Mayıs	30.000,00	4.500,00	127.500,00	25.500,00	4.700,00	2.550,32	2.149,68	227,70	151,82	75,88	6.725,56	23.274,44
Haziran	30.000,00	4.500,00	153.000,00	25.500,00	5.100,00	2.550,32	2.549,68	227,70	151,82	75,88	7.125,56	22.874,44
Temmuz	30.000,00	4.500,00	178.500,00	25.500,00	5.100,00	3.001,06	2.098,94	227,70	151,82	75,88	6.674,82	23.325,18
Ağustos	30.000,00	4.500,00	204.000,00	25.500,00	5.100,00	3.400,42	1.699,58	227,70	151,82	75,88	6.275,46	23.724,54
Eylül	30.000,00	4.500,00	229.500,00	25.500,00	5.100,00	3.400,42	1.699,58	227,70	151,82	75,88	6.275,46	23.724,54
Ekim	30.000,00	4.500,00	255.000,00	25.500,00	6.850,00	3.400,42	3.449,58	227,70	151,82	75,88	8.025,46	21.974,54
Kasım	30.000,00	4.500,00	280.500,00	25.500,00	6.885,00	3.400,42	3.484,58	227,70	151,82	75,88	8.060,46	21.939,54
Aralık	30.000,00	4.500,00	306.000,00	25.500,00	6.885,00	3.400,42	3.484,58	227,70	151,82	75,88	8.060,46	21.939,54
Toplam	360.000,00	54.000,00		306.000,00	61.020,00	35.305,08	25.714,92	2.732,40	1.821,83	910,57	80.625,49	279.374,51

5.3- 2024 yılında aylık 30 gün prime esas kazancı olan asgari ücretin üzerinde ücretli çalışanın ücret bordrosu örneği ve 5746 Sayılı Kanun Kapsamında ar-ge merkezinde çalışanın ücret bordrosu örneği

Örnek 5.2'deki çalışanın brüt ücretin aynı olduğu ve 5746 Sayılı kanun kapsamında %80 terkin oranı şartlarını haiz ar-ge merkezinde çalıştığı varsayılırsa bu çalışanın ücretinin vergilendirilmesinde asgari ücret gelir vergisi ve damga vergisi istisnası ile 5746 Sayılı kanun kapsamındaki gelir vergisi terkin ve damga vergisi istisnası uygulamasına ilişkin örnek bordro aşağıdaki şekilde olacaktır.

2024	Brüt	SSK+ İşsizlik İşçi	Gelir Vergisi Matrahı	Hesap. Gelir Vergisi	Asgari Ücret İstisna GV Tutarı	Kalan Gelir Vergisi (Terkinine Esas Tutar)	Terkin Oranı	Terkin Edilecek GV	Öden. GV	Hesap. Damga Vergisi	Asgari Ücret İstisna Damga Vergisi	5746 Say Kan. İstisna Damga Vergisi	Kesintiler Toplamı	Net Ödenecek Tutar
Ocak	30.000,00	4.500,00	25.500,00	3.825,00	2.550,32	1.274,68	0,80	1.019,74	254,94	227,70	151,82	75,88	5.774,68	24.225,32
Şubat	30.000,00	4.500,00	25.500,00	3.825,00	2.550,32	1.274,68	0,80	1.019,74	254,94	227,70	151,82	75,88	5.774,68	24.225,32
Mart	30.000,00	4.500,00	25.500,00	3.825,00	2.550,32	1.274,68	0,80	1.019,74	254,94	227,70	151,82	75,88	5.774,68	24.225,32
Nisan	30.000,00	4.500,00	25.500,00	3.825,00	2.550,32	1.274,68	0,80	1.019,74	254,94	227,70	151,82	75,88	5.774,68	24.225,32
Mayıs	30.000,00	4.500,00	25.500,00	4.700,00	2.550,32	2.149,68	0,80	1.719,74	429,94	227,70	151,82	75,88	6.649,68	23.350,32
Haziran	30.000,00	4.500,00	25.500,00	5.100,00	2.550,32	2.549,68	0,80	2.039,74	509,94	227,70	151,82	75,88	7.049,68	22.950,32
Temmuz	30.000,00	4.500,00	25.500,00	5.100,00	3.001,06	2.098,94	0,80	1.679,15	419,79	227,70	151,82	75,88	6.598,94	23.401,06
Ağustos	30.000,00	4.500,00	25.500,00	5.100,00	3.400,42	1.699,58	0,80	1.359,66	339,92	227,70	151,82	75,88	6.199,58	23.800,42
Eylül	30.000,00	4.500,00	25.500,00	5.100,00	3.400,42	1.699,58	0,80	1.359,66	339,92	227,70	151,82	75,88	6.199,58	23.800,42
Ekim	30.000,00	4.500,00	25.500,00	6.850,00	3.400,42	3.449,58	0,80	2.759,66	689,92	227,70	151,82	75,88	7.949,58	22.050,42
Kasım	30.000,00	4.500,00	25.500,00	6.885,00	3.400,42	3.484,58	0,80	2.787,66	696,92	227,70	151,82	75,88	7.984,58	22.015,42
Aralık	30.000,00	4.500,00	25.500,00	6.885,00	3.400,42	3.484,58	0,80	2.787,66	696,92	227,70	151,82	75,88	7.984,58	22.015,42
Toplam	360.000,00	54.000,00	306.000,00	61.020,00	35.305,08	25.714,92		20.571,93	5.142,98	2.732,40	1.821,83	910,57	79.714,92	280.285,08

